

eller taget paa Postopkrævning. Hvis det er paa den Maade, at den højtærede Minister vil fremme Litteraturen og Bogsalget her i Landet, vil han sikkert kunne faa tilstrækkelig mange Eksemplarer af Bøger, som Forlæggerne ønske solgte, naar man blot kan sende dem til Sognene og saa opkræve Betalingen.

Der var den Mangel ved den højtærede Ministers Tale, at Ministeren dvælede ved Eksemplerne og gennemgik dem; men de almindelige Generalisationer, de almindelige Sætninger, til hvis Belysning de enkelte Eksempler vare fremdragne, kom Ministeren slet ikke ind paa, heller ikke i denne Sag. Jeg valgte disse Eksempler fra Gymnastikkommissionens Omraade for at bede den højtærede Minister om, naar der skal oprettes en Centralinstitution eller lignende, Ministeren da vil sørge for, at de Mænd, der skulle udarbejde Planen, ikke vælges ensidigt. Det gør nemlig Indtryk af, at det er en lille Klikke eller en enkelt viljekraftig Mand, der dominerer ikke blot Gymnastikkommissionen, men ogsaa Ministeriet, og med det Indtryk kan den ærede Minister ikke være tjent.

Den ærede Minister kom heller ikke ind paa det teoretiske i Spørgsmaalet om, med hvilken Ret en Kirkeminister kan erklære en Præst staaende uden for Folkekirken. Jeg paaviste i min Tale, hvilke Konsekvenser det kan faa for Landets Regent. Jeg antager, at Regenten vil indsatte en bestemt Biskop, og Ministeren er en stridbar Mand og erklærer Landets Regent staaende uden for Folkekirken. Det kan føre til de farligste Konsekvenser, naar en Minister kan erklære et Menneske for staaende uden for Folkekirken. Hvis vi faa en meget ensidig Minister, vil han derigennem kunne forandre hele Læreformen her i Danmark, idet han kan erklære, at de Mennesker og de Præster, der ikke lære og prædike paa den Maade, der stemmer med hans Opfattelse, for staaende uden for Folkekirken. Blot nogle faa Eksempler paa en saadan Fremgangsmaade ville maaske være tilstrækkelige til, at Gejstligheden som Helhed falder til Føje. Der ligger altsaa i dette Forhold en stor Fare, og det var maaske ikke unødvendigt, om den højtærede Minister optog dette principielle Spørgsmaal til Undersøgelse: med hvilken Ret og ud fra hvilke Forudsætninger kan en Minister sætte en Mand ud af Folkekirkens Rækker?

Jeg skal af Hensyn til den fremskredne Tid indskrænke mig til disse Bemærkninger. Der faldt dog fra det ærede Medlem

for Maribo Amts 1ste Valgkreds (Reventlow) nogle Udtalelser, som jeg ser mig nødsaget til at imødegaa. Det ærede Medlem talte om den Bispising af Kvinder og Børn, der i Aar er foregaaet i Kjøbenhavn. Det ærede Medlem havde, saa vidt jeg forstaaer, ikke noget mod Bispisingen som saadan, men han mente, at det var urigtigt at hejse neutralt Flag, naar man dog faktisk ydede en Støtte til den ene af de Parter, der kæmpede med hinanden. Det ærede Medlem tog sit Udgangspunkt i en Tale af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger), i hvilken han sagde, at denne Bispising har været af en saadan Natur, at den faktisk ikke har støttet den ene Part i Kampen. Jeg forstaaer ganske vist ikke, hvad det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 1ste Valgkreds mener dermed. Denne Bispising har netop efter min Mening været en Støtte, der har været ydet begge Parter i Kampen. Man kunde forstaa det ærede Medlem for Maribo Amts 1ste Valgkreds i det Tilfælde, at han tænkte saaledes, at man burde ikke opretholde Bispisingen for Arbejdernes Børn og Hustruer alene, men derimod oprette en Bispising, der var neutral i den Forstand, at den ogsaa modtog Arbejdsgivernes Hustruer og Børn og alle Smaaahaandværkeres, over hvem hele Lockouten kom til at gaa ud. Men dette har man ikke gjort, og derfor har man arbejdet paa urigtig Haand, man har ikke været neutral.

Selv om det nu har været det ærede Medlems Tankegang, vil jeg dertil sige: Humanitet kan aldrig være neutral, Humanitet er Aktivitet, Humanitet er noget, der kaster sig i Ilden, naar den finder, at der er Mennesker, der lide, og den bryder sig ikke det fjerneste, om det er med Rette eller Urette, den hjælper Lidelsen, hvor Lidelsen er. Hvis vi havde fundet, at der var Nød, Elendighed og Trang hos Arbejdernes Hustruer og Børn, saa maatte det være berettiget ud fra et humant Synspunkt at afhjælpe denne Trang, hvad enten det juridisk kan siges at være neutralt eller ej. Men det forholder sig ikke en Gang saaledes. Den Forudsætning, paa hvilken det ærede Medlem byggede sin Tale, er imidlertid urigtig. Bispisingen er ikke fremkommen saaledes, at en Del Mænd og Kvinder i Kjøbenhavn har tilbudt at skaffe Arbejdernes Hustruer og Børn gratis Mad, men er efter nogle Artikler i et københavnsk Blad fremkommen ved Henvendelse fra Typograferne, altsaa fra Arbejdernes Side. Det er Arbejdere,